



## P-11: Plantar Topuk Ağrısında Ketoprofen ile Fonoforez Uygulamasının Etkinliği

Yurdagül Baygül Atalay<sup>1</sup>, Ferdi Başkurt<sup>2</sup>, Zeliha Başkurt<sup>2</sup>, Cem Çetin<sup>1</sup>

<sup>1</sup>Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Hekimliği Ana Bilim Dalı, Isparta

<sup>2</sup>Süleyman Demirel Üniversitesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı, Isparta

### ABSTRACT

**GİRİŞ-AMAÇ:** Plantar topuk ağrısı(plantar fasiit) atletik ve sedanter popülasyonda topuk ağrısının sık görülen sebeplerinden biridir. Kalkaneal başlangıç bölgesinde tekrarlayan mikrotravmalar sonrasında oluşan dejeneratif değişikliklerle karakterize bir sendromdur. Steroid olmayan anti inflamatuvar ilaçlar, ortezler, fizik tedavi, ESWT gibi konservatif yöntemlerle %80 oranında rahatlama sağlanmaktadır. Bu çalışmada ketoprofen ile fonoforez uygulamasının etkinliğinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

**GEREÇ-YÖNTEM:** Çalışmamızda en az 4 hafta süreyle semptomları olan 15(13 kadın, 2 erkek) plantar fasiit tanısı almış hasta değerlendirilmiştir. Hastaların ilk adım ağrı düzeyleri Nümerik Derecelendirme Ölçeği (NDÖ), fonksiyonel değerlendirmeler Alt Ekstremitte Fonksiyonel Skalası (AEFS) ve Ayak Fonksiyon İndeksi (AFİ) ile yapılmıştır. Tedavi başlangıcı, 1. ay ve 3. ay olmak üzere veriler toplanmıştır. Tedavi 3 gün/ hafta olmak üzere 4 hafta süreyle uygulanmıştır. Ketoprofen jel ile 1 Mhz, 1 W/cm<sup>2</sup>, 1:4 kesikli modda 7 dakika fonoforez uygulaması, plantar fasya, kalf kaslarına yönelik germe egzersizleri ve intrinsik ayak kaslarına yönelik kuvvetlendirme egzersizleri uygulanmıştır. Ayrıca yaş, cinsiyet, vücut kitle indeksi ve kalkaneal spur varlığı ile plantar fasiit ilişkisi değerlendirilmiştir.

**BULGULAR:** Hastaların yaş ortalamaları 47,9 yıl, vücut kitle indeksi ortalamaları 29,7 kg/m<sup>2</sup> ve semptom süreleri ortalamaları 8,5 ay olarak bulundu. 11 hastada (%73,3) kalkaneal spur mevcuttu. NDÖ, AEFS ve AFİ'de 0-1.ay ve 0-3.ay arasında istatistiksel anlamlı fark bulunurken (p< 0.05), 1-3. ay verileri karşılaştırıldığında AEFS dışında istatistiksel fark saptanmadı (p=0.022). Uygulanan tedavi sırasında herhangi bir yan etki saptanmadı.

**TARTIŞMA/SONUÇ:** Ketoprofen ile fonoforez uygulaması; 3 aylık takip sonucunda plantar topuk ağrılı hastalarda ağrı azalma ve fonksiyonel durumda artma sağlamıştır. Erken dönem sonuçlarıyla etkin bir tedavi yöntemi olarak görülebilir. Ancak daha fazla hasta sayısını içeren, uzun dönem sonuçları içine alan çalışmaların yapılması gerekmektedir.

**Available at:** <http://journalofsportsmedicine.org> and <http://dx.doi.org/10.5152/tjism.2017.058>